

8439 J2

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa dn. 11. I. 1922 r.

Oddział II.

Nr. 557 / II. I. F. 1.
558 / II. I. F. 1.

Do

Adjutantury Generalnej

Przedkładam przy niniejszym do wiadomości
komunikaty prasowe z Rygi z dn. 7 i 9 stycznia 1922 r.

Szef Wydziału Organizacyjnego

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNICTWA WOJSKA
8439 J2
15. I. 1922
101 roku
101 roku
Zatwierdzony

Stanisław
major.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Komunikat prasowy

z dn. 7. I. 1922

RYGA

Helsingfors. Z Karelji donoszą, że powstańcom udało się przeciąć linie kolei murmańskiej około Wolezera na tyłach wojsk bolszewickich. W północnej Karelji na ogół powodzenie. Natomiast wojskiem sowieckim, którego liczebność wciąż wzrasta udało się zająć Perajarwi.

Pisma tutejsze donoszą, że grupy konserwatywne żądają dymisji ministra spraw wewnętrznych Ritawberi za rozkaz wysłania z granic Finlandji członków rządu powstańczego karelskiego. Pod wpływem opinii publicznej ma być ten rozkaz jakoby cofnięty.

Ryga. Tutejsze pisma "Socjal-demokrat" zamieszcza treść noty rządu sowieckiego do rządu łotewskiego. W notcie tej sowieci protestują jaknajbardziej przeciwko poparciu rządu Finlandji w sprawie karelskiej przez Łotwę wobec Ligi Narodów. Sowieci nazywają to aktem wrogości oświadczając, że odbicie się to może bardzo niekorzystnie na stosunkach ekonomicznych między Rosją i Łotwą. Charakterystycznym jest, że "Socjal-demokrat" zna treść noty mimo, że dotychczas nie została ona doręczona rządowi łotewskiemu.

Moskwa. Ogłoszone dekret o wprowadzeniu dwuletniej służby wojskowej dla poddanych rosyjskich. Wiek poborowy lat 18. Dnia 15 stycznia zgodnie z postanowieniem centralnego komitetu partji odbyć się ma rejestracja komunistów całej Rosji. Wszystkie handlowe przedsiębiorstwa zostały obłożone podatkiem na korzyść głodnych, również wszystkie widowiska publiczne.

Komunikat prasowy

z dn. 9. I. 22 r.

RYGA

Moskwa. W ostatnich dniach wzmożyły się walki między wojskami republiki Dalekiego Wschodu a armją Primerja. Oddziały prymerskie zbliżają się do Błagowieszczeńska. Zaczęło się pośpieszne przerzucanie wojsk sowieckich z centrum państwa na Dal. Wschód. Jednak zły stan kolei syberyjskiej utrudnia

bardzo dyzlekację wojsk. Wywołuje to poważny niepokój w sowieckich kręgach wojskowych. W Czysie i Srietensku zostali skaszarowani i zmobilizowani wszyscy miejscowi komuniści. Uformowane z nich specjalne oddziały, które idą na front. Ogólne siły bolszewickie na Syberji postanowione doprowadzić do dwustu tysięcy ludzi. Prasa sowiecka donosi, że rządy angielski i francuski postanowiły jakoby wysłać do Władywestoku 10 tysięcy byłych żołnierzy Wrangla znajdujących się obecnie na Bałkanach.

Helsingfors. Siły bolszewickie w Karelji doszły do 150 tys. ludzi. Prasa fińska donosi, że w zatoce fińskiej ukazała się eskadra wojenna sowiecka, która po pewnym czasie powróciła do Kransztadu. R

Ryga. Towarzystwo akcyjne, ~~które~~ które urządzało zeszłoroczną wystawę w Rydze rozpoczęło pertraktacje z odpowiednimi władzami co do nowej wystawy na wiosnę. Ma ona być od poprzedniej bardziej wszechstronną.

O odbył się tu zjazd socjalnej demokracji za wyjątkiem prawych, 136 delegatów reprezentowało 7822 członków partji. Tutejszy organ sowiecki "Nowyj Put'" przytacza głosy socjalistycznych pism finlandzkich, które wszystkie protestują ^{przeciwko} stanowisku zajętemu przez Finlandję w sprawie karelskiej. R
E

~~XXXXXXXXXXXX~~

Rezdzielnik:

1. Wydział Wywiadowczy
2. Referat ~~Kwik~~ "Wschód"
3. Referat "Północ"
4. Adjutantura Generalna
5. M. S. Z.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

8442 J2
Warszawa dn. 14. I. 1922 r.

Oddział II.

Nr.....1467.../II.
1182/II
1189/II

Do

Adjutantury Generalnej

Przedkładam przy niniejszym do wiadomości komunikat
prasowy z Rygi z dn. 10, 11, 12 stycznia 1922 r.

Szef Wydziału Organizacyjnego

J. Krawski
major.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNICTWO WODZA
L. 8442 J2
Wpłynęło dn. 20. I. 1922 roku
Wyszło dn. - - - - - roku
Załączników.....

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

200

Komunikat prasowy

z dn. 10. I. 22 r.

RYGA

Ryga
Helsingfors. Wbrew wiadomościom z dnia 6 stycznia przekroczył granice Finlandji i zajął wioskę Megri bataljon bolszewicki. Sztab generalny finlandzki stwierdza, że na terytorjum finlandzkie wtargnął nie oddział regularnych wojsk bolszewickich, a jedynie banda grabieżców, licząca 250 ludzi. Główne dowództwo bolszewickie stwierdza również brak jakiegokolwiek jakiegokolwiek łączności bandy, która przeszła granice, z istotną armją sowiecką.

Ryga
Ryga. Według nadesłanych wiadomości sytuacja bolszewików na Syberji jest wprost katastrofalna. Robotnicy i urzędnicy sowieccy oddawna już nie otrzymują ~~zakrzacji~~ żywnościowej, nie mają już co jeść i wojska. Z Moskwy nie przychodzą oddawna ani posiłki ani pieniądze. Powstania chłopskie na Altaj w gubernji Tobolskiej i Jenisiejskiej przybrały już charakter zorganizowanej wojny. Usiłowania sowieców porozumienia się z Japonją i Chinami nie dały rezultatów. Bolszewizm w Czycie jest w przededniu upadku. Nastroj antybolszewicki wzrasta nie tylko pośród włościan, ale wśród robotników także. Republika Dal. Wschodu jest obecnie prawie bez wojska, równie jak bez pieniędzy. W Zachodniej Syberji czerezwyczajka odkryła całą sieć antybolszewickich spisków, ~~rozstrzelane~~ mnóstwo ludzi, dokonane licznych aresztowań w Omsku i Nowomikojewsku, terror bolszewicki wzrasta. Na czele syberyjskiej czerezwyczajki znajduje się głośny Segal, skynny z rozstrzelania całej inteligencji w Krasnojarsku.

Moskwa. W tych dniach oczekiwane jest ogłoszenie dekretu o wprowadzeniu do sądownictwa sowieckiego instytutu prokuratury na dawnych podstawach i dekret ma wejść w życie od 15 marca.

Lotysze
Rewel. Wezeraż zaczęły się obrady estońsko-łotewskiej komisji w sprawie rozgraniczenia tych państw. Rozpatrywane są ~~wielkie~~ wnioski zmian ~~na~~ w linii granicznej ustalonej w roku zeszłym przez sąd rozjemczy. Lotysze między innymi chcieliby dostać od Estonji wyspę Rune zamieszkałą zresztą przez szwedów.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Komunikat prasowy

z dn. 11. I. 1922 r.

Lohm

RYGA

W obszernym wywiadzie danym w gazecie "Siedziednia" prezydent ministrów Mejerowicz oświadcza, że przedstawiciele Łotwy na obecnej sesji Ligi Narodów są upoważnieni do złożenia odpowiedniej deklaracji względnie zawarcia umowy w sprawie praw mniejszości narodowych. Mejerowicz sądzi, że Liga Narodów interesować się będzie głównie autonomją mniejszości w zakresie religijnym i szkolnym i że istniejące w tym zakresie prawodawstwo łotewskie nie będzie wymagało zmian zasadniczych, jakie wystarczające. O stosunku do Resji Mejerowicz powiada, że jest on w sprawach ekonomicznych zupełnie pomyslny. Natomiast realizacja traktatu pokojowego stoi na martwym punkcie. Na pytanie jak ~~on~~ wpłynie na stosunki polsko-łotewskie przybycie posła Jedki de Rygi, a łotewskiego Nukszy de Warszawy Mejerowicz stwierdza, że od tej chwili w stosunkach tych daje się zauważyć poprawa, czego dowodzą szybkie zlikwidowanie incydentu z zamknięciem korytarza polskiego dla łotyszów. Żądaniu w dalszym ciągu wiz od łotyszów jadących przez korytarz polski nie należy przypisywać większego znaczenia. Co się tyczy stanu ekonomicznego Łotwy prezydent ministrów Mejerowicz kryzys obecny objaśnia upadkiem marki niemieckiej i wysyłaniem i wysekością podatków na Łotwie, która osiągnęła maximum. Podatki podwyższane już nie będą, przeciwnie rząd dążyć będzie do ich obniżenia jak również do zmniejszenia budżetu na rok następny. Tegoroczny budżet łotewski dziewięć i pół miljarde - był anormalny.

Ryga. Łotewska agencja telegraficzna donosi, że poseł polski w Helsingfersie zaproponował jakoby rządowi finlandzkiemu pośrednictwo swoje w rozstrzygnięciu konfliktu karelskiego.

R | Helsingfers. Ze źródeł miarodajnych komunikują, że rząd finlandzki zażądał od sowietów, aby ludności karelskiej wolno było optować na kerysę Finlandji i wyjeżdżać do niej o ile chce porzucić Karelję sow. O ile sowiety zgodzą się na to - Finlandja podejmie się pośrednictwa pomiędzy powstańcami karelskimi i rządem sowieckim.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

202

Baltiki

Ryga. Zapowiedziana na 9 stycznia konferencja kolejowa czterech państw nie doszła do skutku, jak informują sfery miarodajne wskutek nie przybycia tu delegatów polskich, czecho-słowackich. Konferencja ma się odbyć za kilka tygodni.

Komunikat prasowy

RYGA

Zjazd socjal-demokratów, który odbył się w Rydze powziął uchwałę żądającą jaknajszybszych stosunków państw bałtyckich z Rosją sow. i nie zawierania jakiegokolwiek sojuszu wojskowego z Polską.

Baltiki

Ryga. Gazeta tutejsza "Jumakas Sinas" donosi, że na konferencji w Rewlu w sprawie ustalenia ostatecznych granic pomiędzy Łotwą i Estonją zaznaczyła się duża różnica pomiędzy delegacjami obu państw, tak że mała jest nadzieja, aby udało się ~~dotrzeć~~ dojść do porozumienia na następnej konferencji granicznej, która ma się odbyć za miesiąc.

Moskwa. Pismo sow. "Prawda" z powodu decyzji zaproszenia przedstawicieli Rosji sow. Genui oświadcza, że pomyślnie dla Rosji rezultaty konferencji zależą od siły władzy sow. Burżuazyjne rządy Europy będą usiłowały wyrzeć w Genui presję na sowiety, żeby je opłatać. Wobec tego przed rządem sowietów i partją komunistów staje zadanie jeszcze większego skonsolidowania i zespolenia mas pracujących, zadanie stworzenia jednolitego frontu wobec wszechświatowego kapitału, który mobilizuje się ze swej strony wszystkie siły, aby oddziaływać na Rosję sow.

Ryga. Ryskie pismo bolszewickie "Newyj Put" zamieszcza artykuł o wyborach do sejmu wileńskiego pod tytułem "Komedja wileńska", w którym przedstawivszy kłamliwie całą sprawę twierdzi, że z rezultatami wyborów i uchwałami ~~wyborów~~ przyszłego sejmu nikt w Europie liczyć się nie będzie. Nieco powściągliwiej, ale również nieprzychylnie dla Polski omawia sprawę wyborów wileńska rosyjska gazeta "Siegodnia". Z wielką rezerwą pisze o rezultacie wyborów do sejmu wileńskiego. Łotewska gazeta "brihwa Seme" bliska grupie Ulamnisa. Nie sądzi ona, aby rezultat wyborów ~~wil~~ wileńskich względnie uchwałę wileńskiego sejmu udało się prefersewać dyplomacji

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

dotkn

203

polskiej, jako ostateczne rozstrzygnięcie tej sprawy, przyznaje mimo to pod
względem politycznym i statystycznym dokonany wybrany nie małe znaczenie.
O federacji z Litwą i o Wileńszczyźnie suwerennej nie może być mowy, dziś
idzie tylko o rozgraniczenie polskiego i litewskiego terytorjum. Zdaniem
"Brihwa Seme" dokonanie tego będzie musiał jakiś arbitraż.

Rozdzielnik

Wydz. Wyw.
Rd. Wschód
" Północ
Adjutantura Gen
M. S. Z.

WESUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

8443 J₂
Warszawa dn. 18. I. 1922 r.

Oddział II.

1335

Nr. .... /II.

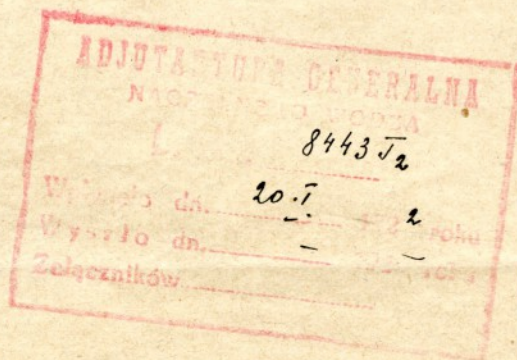
Do

Adjutantury Generalnej

Przedkładam przy niniejszym do wiadomości komunikat
prasowy z Rygi z dn. 13 i 14 stycznia 1922 r.

Szef Wydziału Organizacyjnego.

J. Krawski
major.

WOJSKOWSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

205

Komunikat prasowy

z dn.13.I.22 r.

RYGA

Kowmo. W sejmie litewskim wkrótce ma być rozważany projekt ustawy o prawach mniejszości narodowych. Projekt został opracowany przez ministra ds. spraw żydowskich Sokowieczyka.

Moskwa. Wejska Prymerja pesuwają się ciągle naprzód po linii kolei amurskiej. Silny oddział wojsk antybelszawickich stoi pod Błagowieszczeńskiem. Armia czerwona pośpiesznie ewakuje miasto. Ilość więzionych w koncentracyjnych obozach sowieckich osiągała 850 tys. Wskutek tego sow. narkom postanowił uwolnić z obozów młode dziewczęta i kobiety z małymi dziećmi i wszystkich starszych ponad lat 50.

Moskwa. W Zytomierzu w sali miejscowego teatru odbyła się uroczystość wręczenia czerwonego sztandaru, którym został nagrodzony Wołyń przez Wszechrosyjski zjazd sowieków za pomyślnie przeprowadzoną kampanję zbożową to jest osiągnięcie przedsięwzięcia.

Ryga. Pismo letewskie "Latwis" odbijając poglądy grupy b. ministra spraw wewnętrznych Herga przedrwiwa rezultat wyborów wileńskich, twierdząc, że wzięli w nich udział tylko polacy. W ten sposób pisze "Latwis" - nie będzie w sejmie rzeczywiście nikogo, kto by zapretestował przeciwko przyłączeniu ziemi wileńskiej do polskiej. Inna rzecz co powie na taki plebiscyt Ententa. To samo pismo nie szczędzi szyderstw z powodu wiadomości, że Polska chciała pośredniczyć w sporze finlandzko-rosyjskim.

Komunikat prasowy

z dn.14.I.22 r.

RYGA

Helsingfors. Poseł finlandzki w Moskwie Gluttenbiegiel podał się do dymisji. Twierdzi jakoby miał się wypowiedzieć on ~~na~~ ~~za~~ zerwaniem stosunków dyplomatycznych z Finlandją z sowiekami, ponieważ dotychczasowe usiłowania wytworzenia stosunków normalnych nie dały żadnego rezultatu

PILSU
INSTITU
-ARCHIVE
New York

PILSU
INSTITU
-ARCHIVE
New York

206

Rosja

Helsingfors. Przedstawicielstwo sowieckie w Helsingfersie zakomunikowało prasie finlandzkiej, że handlowa delegacja sowieców w ciągu ostatniego półrocza dokonała w Finlandji tranzakcji na 109½ miljonów marek fińskich, z czego firmy finlandzkie otrzymały 77½ miliona.

Moskwa. Z ^{Dal. Wsch.} Dalniewo donoszą, że pertraktacje odnośnie zawarcia umowy handlowej i wojskowej pomiędzy Republiką Dal. Wsch. a Japonją są na dobrej drodze. Wkrótce zaczną się omawianie poszczególnych punktów umowy w ostatecznej redakcji. ~~Według danych punktów umowy ustalonych w redakcji~~

Według danych Narkompredu z grudnia w całej Rosji sew. oprócz Ukrainy ściągnięte dotychczas 53% podatków w zbożu.

Ryga. W tych dniach przejechał przez Rygę prezes związku kooperatyw Rosji sew. Chinczuk - udaje się on na zachód dla nawiązania stosunków handlowych z kooperatywami europejskimi. Zamykanie wszystkich restauracji i kawiarni w Rydze trwa już dwa tygodnie, narażając rząd na olbrzymie miljenowe straty wskutek ogromnego zmniejszenia zbytu alkoholu.

Rewel. Pismo estońskie "Paalewaacht" przynosi sensacyjną wiadomość, jakoby świeżo mianowany na stanowisko konsula francuskiego w Estonji Duchené podjął był jeszcze na wiesną rokowania z Litwinowem w sprawie ustalenia życzliwych stosunków między Francją a rządem sowieckim. Ponieważ Duchene pełnić będzie zapewne zastępcze obowiązki dyplomatycznego przedstawiciela Francji wskutek nieobecności posła Gilberta, zaś wkrótce oczekiwane jest w Rewlu przybycie Litwinowa, przypuszczają, że rokowania pomiędzy nim i Duchene rozpoczną się znów.

~~Minister~~

Rozdziałnik

1. Wydział Wywiadowczy
2. " Ewidencyjny
3. Adjutantura Generalna
4. M.S.Z. - na ręce ef. łączn.

